

Kraków, 7 lipca 2023 r.

Szanowny Pan Minister
Sebastian Kaleta
Ministerstwo Sprawiedliwości

STANOWISKO POLSKIEGO STOWARZYSZENIA TŁUMACZY KONFERENCYJNYCH W SPRAWIE PROPOZYCJI MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI – rozporządzenie zmieniające rozporządzenie w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego z 19 czerwca 2023 r.

Szanowny Panie Ministrze,

Zwracamy się do Pana w nawiązaniu do przedstawionej propozycji rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego z 19 czerwca 2023 r. Pragniemy odnieść się do punktu 4 propozycji dotyczącego par. 6 ust. 1 rozporządzenia, tj. wynagrodzenia tłumacza ustnego.

Nasza organizacja, Polskie Stowarzyszenie Tłumaczy Konferencyjnych (PSTK), to **jedyna w Polsce organizacja zrzeszająca zawodowych tłumaczy konferencyjnych (ustnych) z doświadczeniem i rekomendacjami**. Mamy w naszym gronie wielu kolegów i koleżanek z uprawnieniami tłumacza przysięgłego. W związku z tym czujemy się uprawnieni do wyrażenia naszej opinii w sprawie tego projektu jako organizacja branżowa. Jesteśmy znani i rozpoznawani na rynku, a nasi członkowie cieszą się szacunkiem branży.

Rozumiemy specyfikę pracy tłumaczy ustnych dla organów wymiaru sprawiedliwości. Wiemy, jak trudna i wymagająca jest to praca, zwłaszcza, gdy wykonuje się ją ze świadomością odpowiedzialności karnej.

W ramach naszej działalności promujemy STANDARDY PRACY TŁUMACZY USTNYCH ujęte w naszych “Ogólnych zasadach wykonywania tłumaczeń ustnych” – (<https://pstk.org.pl/wp-content/uploads/2018/11/Ogolne-zasady-wykonywania-tlumaczen-ustnych-PSTK-1.pdf>). Jest to dokument zatwierdzony przez Walne Zebranie naszych członków i członkiń. Z przyjemnością dostrzegamy, że coraz częściej korzystają z niego tylko tłumacze, ale także klienci, w tym instytucje państwowe. Do tych standardów należą między innymi:

- rozliczenie tłumaczy na dniówki (lub półdniówki), a nie na godziny
- zasada dwóch tłumaczy pracujących razem i zmieniających się przy dłuższych zleceniach.

Jesteśmy bardzo wdzięczni za propozycję podniesienia dramatycznie niskich stawek wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych za tłumaczenie ustne. Stawki za tłumaczenie ustne przysięgłe są wielokrotnie niższe niż standardowe stawki przyjęte na rynku. Sprawia to, że organy wymiaru sprawiedliwości mają trudności ze znalezieniem tłumaczy ustnych, co utrudnia prawidłowy przebieg postępowania. Z drugiej

strony obserwujemy rosnące zapotrzebowanie na usługi tłumaczenia przysięgłego ze względu na wzrost liczby obcokrajowców w Polsce.

Aktualne wynagrodzenie za tłumaczenie ustne przysięgłe w żaden sposób nie rekompensuje kosztów działalności, wzrostu cen, kosztów kształcenia i rozwoju zawodowego i są bardzo dalekie od stawek rynkowych płaconych tłumaczom ustnym.

Informujemy, że po raz pierwszy w historii branży tłumaczeniowej nasze Stowarzyszenie przygotowało raport o stawkach tłumaczy ustnych (za 2022 r.) na rynku polskim. Zapraszamy do jego lektury – pozwoli on Państwu lepiej zorientować się w realiach rynku (link do raportu zamieszczonego na naszej stronie: https://pstk.org.pl/wp-content/uploads/2023/06/Raport-PSTK_final.pdf)

Jako stowarzyszenie branżowe zrzeszające ekspertów – wysokiej klasy specjalistów w dziedzinie tłumaczeń ustnych, stoimy na stanowisku, że przy wycenie tłumaczenia ustnego przysięgłego należy uwzględnić NOWE aspekty, w tym:

- 1) zmiana warunków działania – większe odległości przy dojazdach (rozwój miast – na przykład w dużych miastach tłumacz dojeżdża na miejsce wezwania godzinę lub dłużej, musi być pod salą co najmniej na 15 min. wcześniej, godzinę pracuje i godzinę wraca, wszystko za cenę 1 godziny pracy), koszty i trudności dojazdów (parking/bilet), wzrost kosztów (w tym duża podwyżka składek ZUS);
- 2) zmiany sposobu rozliczeń – dostosowanie rozliczeń do realiów rynku i standardów branżowych (ze względu na podane powyżej uwarunkowania **podstawą rozliczenia tłumacza ustnego jest dzień lub pół dnia, a nie godzina pracy**);
- 3) wyzwania technologiczne przy tłumaczeniu zdalnym przysięgłym (przez Internet) – inwestycje w sprzęt komputerowy, słuchawki i mikrofon, szybki Internet, osobne ciche pomieszczenie gwarantujące spokój i poufność, uciążliwe warunki pracy (słaba jakość dźwięku, brak bezpośredniego kontaktu z rozmówcami);
- 4) często długie godziny pracy w pojedynkę – nasze standardy wymagają przy dłuższym tłumaczeniu pracy w parze – pozwala to na zachowanie odpowiedniej, wysokiej jakości przekładu.

W związku z powyższym:

- Postulujemy przyjęcie za podstawę rozliczenia stawki za 4 godziny tłumaczenia (tzw. półdniówka), ponieważ:
 - zapłata za 4 godziny zrekompensuje tłumaczowi czas poświęcony na dojazd i powrót,
 - zapłata za 4 godziny zapewni obecność tłumacza w razie przedłużania się tłumaczenia,
 - zapłata za 4 godziny sprawi, że świadczenie tłumaczenia ustnego dla OWS będzie miało dla tłumaczy przysięgłych sens ekonomiczny.
- Postulujemy, aby w przypadku wyjazdu na tłumaczenie ustne, gdy czas dojazdu przekracza 30 minut, za podstawę wynagrodzenia tłumacza przyjąć dniówkę (8 godzin).
- Sugerujemy ustalenie kwoty ww. dniówki jako % przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw zgodnie z danymi publikowanymi przez GUS;
- Postulujemy coroczną indeksację tej stawki.

Ponadto podkreślamy, że stawki za tłumaczenia ustne nie powinny być uzależnione od stawek za tłumaczenia pisemne, ponieważ są to zupełnie różne rodzaje tłumaczeń. Są wykonywane w zupełnie inny sposób, wymagają innego zestawu umiejętności i realizowane są w zupełnie innych warunkach. Tłumacz pisemny nie traci czasu na dojazdy, wędrowanie po budynkach w poszukiwaniu sali, przechodzenie przez kontrolę bezpieczeństwa. Może precyzyjnie określić swoją dyspozycyjność, podczas gdy tłumaczowi ustnemu może się opóźnić lub wydłużyć rozprawa czy przesłuchanie. Bywa też, że długa rozprawa nie odbywa się i tłumacz traci prawie cały przewidywany na dany dzień zarobek mimo gotowości do pracy przez większą liczbę godzin.

Urealnienie stawek podyktowane jest również koniecznością zdobywania nowych umiejętności, takich jak obsługa tłumaczeń zdalnych (zapewnienie sprzętu, umiejętności technicznych itd.).

Naszej organizacji zależy na tym, aby organa władzy sądowej, Prokuratura, Polska Policja, Straż Graniczna, otrzymywały najwyższej jakości tłumaczenie ustne. Jesteśmy przekonani, że zmiany w kierunkach sugerowanych w tym piśmie zasadniczo się do tego przyczynią.

Poza powyższymi sformułowanymi postulatami prosimy także o dodanie nas do rozdzielnika przy przesyłaniu korespondencji w sprawach związanych z tłumaczeniem ustnym przysięgłym i uwzględnienie nas jako reprezentanta interesów tłumaczy ustnych (nasz adres: kontakt@pstk.org.pl oraz prezes@pstk.org.pl)

Z wyrazami szacunku,

Agnieszka Nowińska – Prezes PSTK, tłumaczka przysięgła j. angielskiego

Wojciech Rynduch-Walecki – Członek Zarządu PSTK, tłumacz przysięgły j. niemieckiego